

Jazzsångerskan Monica Borrfors

Musik är föda för själen

Text: Helena Thorén Foto: Eva Stackelberg

Monica Borrfors slog igenom 1980 som jazzsångerska. Hon arbetade då på förlossningen på Danderyds sjukhus, hade två små barn, en man (Gösta Nilsson) som turnerade mycket och titt som tätt hans två barn från ett tidigare äktenskap samt en hund. Livet var fullt. För tio år sedan gick hon av jazzscenen för att hitta sin egen väg. Nu är hon tillbaka med sin tolkning av Monica Zetterlunds sånger.

I slutet av 1990-talet hände det. Monica Borrfors hade sprungit fortare än hon kunde gå under en lång och framgångsrik karriär som jazzsångerska. Hon kände att hon hade tagit slut och bestämde sig för att gå av jazzscenen.

- Varje gång jag gick upp på scenen var det som en tentamen. Jazzpubliken är kunnig och krävande, kan jämföras med den klassiska musikens publik. Där satt också recensenter som nästa dag skrev att jag var bra eller dålig. Jag hade levt med den pressen under så många år och behövde hinna ikapp mig själv.

Ändå tycker hon att hon har haft tur som har rört sig i sammanhang där folk förstått musik. Hon har aldrig sjungit schlagers och alltid hållit sig borta från gratisätarpartyn och kändisskap. Där finns så mycket yta.

- Ungdomar vill synas och det ingår i tonårstiden, men de begriper inte att kändisskapet blir en stigmatisering. Att alla du möter på gatan tror sig veta mer om dig än du själv. Det påverkar dig. Du blir den de vill att du ska vara, även om du inte vill själv.

Hur gör man för att behålla sin integritet som artist?

- Det är inte lycka att vara med i den kolorerade veckopressen. Du måste göra ett hantverk för du ska hålla länge om du ska jobba med det här. Då kan du inte låna ut dig till folk som river och sliter i dig och så gärna vill vara i närheten av dig så länge det går bra. Vänskap är allvarigare och djupare än så.

När Monica gått av scenen började hon ge kyrkokonserter. Hon hade ända sedan tonåren sjungit i kammarkörer, bland annat Trångsund/Skogås församling där Gösta Nilsson, hennes man, var organist och körledare. Det var i kyrkorna som Monica bottnade.

- Jag upptäckte hur magiskt det blev när man förde samman poesi och musik. Jag började sjunga ballader och det är det svårare än du tror för där är du berättare.

Texterna har ett budskap, oftast om de stora frågorna i livet. Att få förmedla det till en publik som var van vid att sitta och lyssna gjorde att jag bottnade i min musik.

Musiken öppnade dörrar i människorna, dörrar som kanske varit låsta och ut kom känslor. Tårarna kunde strömma nerför kinderna på människor ur publiken som efter konserten kom fram och tackade. De blev fyllda av något och Monica kände en större trygghet i sin sång än hon någonsin gjort.

- Nu gör jag min grej. Jag sjunger mycket mer på svenska för jag vill nå den svenska publiken i ord och ton. Jag har stor respekt för de som lyssnar och vet hur oerhört viktigt det är att etablera en kontakt med dem. Jag är ingen stjärna som står där utan en samtalspartner. Därför är det bra att sjunga fel ibland, det ger en gemenskap.

Under 2007 har hon gett sjuttio hyllningskonserter till vännen och kollegan Monica Zetterlund som skulle ha fyllt 70 år i år. Monica har vuxit upp med att lyssna på Sakta vi gå genom stan och hon gillade redan som barn Z och det sätt hon sjöng jazz på svenska. I sina gömmor har Monica fantastiska inspelningar som aldrig har getts ut. Efter sitt genombrott jämfördes Monica med Z och kallades i media för den nya Monica, men hon har inte velat åka snålskjuts på Monica Zetterlunds storhet. Det beror mycket på den respekt hon kände för Monicas gärning.

Deras första möte var bakom scenen på Bal Palais i Stockholm när Monica bara var tjugosju år och nyligen tagit steget till jazzsångerska. Hon mötte en fullfjädrad artist som var ödmjuk och vänlig - och livrädd för att gå upp på scen. Monica förstod ingenting. Z som redan hade skrivit in sig i musikhistorien hade så fruktansvärd rampfeber att hon ville byta yrke till blomsterbinderska. Det var tur att hon inte bytte och under åren har de delat både musiker och erfarenheter.

- Vi har samma musikaliska ideal och vi ligger i samma register och tonart. Jag vill att Monicas sånger ska leva vidare så som hon sjöng dem. Jag ser mig som en traditionsbärare i min tolkning hennes sånger.

Konserten är i två akter och följer Monica Zetterlunds karriär från vaggan till 1964. Monica varvar de kända sångerna med att berätta om hennes musikaliska framgångar, men också om hennes kärlekstörst.

Kärleken till familjen, barnen och barnbarnen har alltid kommit i första rummet för Monica Borrfor. Om det krävdes skulle hon lägga ner musiken på studs.

- Min karriär har alltid kommit i andra hand och i början var det verkligen från diskbaljan direkt upp på scen.

Med paljetter levde hon upp till förväntningarna och hemma i radhuset i Krusboda väntade mormor eller mamma med tvillingarna. Dagstider och Monica och Göstas arbetstider har inte alls stämt överens så Jon och Jesper har aldrig gått på daghem.

- De brukade vara med Gösta när han spelade på begravningar och andra förrättningar. De började vinka till varje likbil. Jag tror att med våra arbetstider har vi orkat mer än vanliga föräldrar. Det var alltid folk hemma, jag visste aldrig hur många vi skulle bli till middagen.

Jon och Jesper är idag själva föräldrar och deras kompisar har Monica och Gösta behållit en nära vänskap med genom åren. De har varit på flera bröllop och firat midsomrar tillsammans med dem ute i skärgården.

Det var i den orörda naturen i det yttersta pärlbandet av öar som Monica hade hämtat kraft ända sedan barnben. Med åren skulle hon känna kraft i en annan omgivning genom Gösta. Monica träffade honom på högstadiet. Han var hennes musiklärare. 1974 flyttade de ihop i en trea på Sikvägen i Bollmora och Monica undrade var i hela världen hon hamnat. Efter ett år köpte de radhuset i Krusboda och där lever de fortfarande.

- Det var Gösta som lockade ut mig i Tyresös svampskogar på Brevik och i Vissvass. Jag hade redan mitt paradiset i skärgården och det var där jag kunde känna naturen.

När Monica såg solen sila ner genom lövverket i parken utanför Tyresö slott och kände lukten i svampskogen fick hon en aha-upplevelse: naturen finns även i staden. Idag tycker hon att hon bor optimalt. Det tar 3,5 timme med deras Högsjöbåt ut till paradiset och hon har skogen inpå knuten. Båten ligger på Tyresö varv i Tyresö strand.

- Jag blir förtvivlad över att de ska lägga ner varvet. Markis Lagergren sålde marken just för att det skulle vara ett varv och nu ska det bli sjönära bostäder. Det är många båtägare som sjösätter sina båtar här. Ett varv kan inte ersättas av en marina som bara är en boj och lite plats i vattnet.

Den som vill stöta på Monica Borrhors ska bege sig till varvet om våren. Då skrapar och målar hon båten och till och med fixar med motorn. Just nu vaggas hon det senaste barnbarnet. De gamla takterna från förlossningen på Danderyds sjukhus sitter i. Hon tycker fortfarande det är magiskt varje gång ett barn kommer till världen.

Vem är Monica Borrhors?

1954 Monica föds i Högdalen, men växer upp i Trångsund. Hon är nummer två i en syskonskara av fem. Pappa är egen företagare och mamma hemmafru.

1953 Föräldrarna köper var sin tomt i Stockholms ytterskärgård till barnen och tillbringar somrar och alla lov där.

1973-1983 Monica arbetar inom förlossningsvården på Danderyds sjukhus.

1974 Monica och Gösta bosätter sig på Sikvägen i Tyresö för att vara nära Göstas barn Liswa och Sara.

1976 Monica och Gösta flyttar till radhus i Krusboda.

1980 Monica debuterar som jazzsångerska på Stockholms Jazzdagar på Kulturhuset i Stockholm. Hon och Gösta hade då satt ihop Monica Borrfors Kvintett.

1987 Monica Borrfors Kvintett spelar på Tyresö Jazz & Blues Clubs första krogkonsert.

1988 Monica Borrfors Kvintett vinner en Grammis för årets bästa jazzproduktion med skivan "Your Touch" och sommarpratar i Sveriges Radio.

2004 Kvintetten upplöses efter tjugofyra år med turneringar i Sverige och stora delar av världen och efter att ha spelat in tre skivor tillsammans.

2007 Monica Borrfors och Gösta Nilsson Trio turnerar med Monica sjunger Monica.

Diskografi

1987 Your touch

1990 Second time around

1992 From Fashing with love

1995 Slowfox

1998 Knäck mig en nöt

2000 Ramel, Ramel, Ramel

2001 A certain sadness

2004 Monica Borrfors på ren svenska

2004 Remembering Billie

2007 Monica sjunger Monica

Monica Borrfors

53 år

Gift med Gösta Nilsson, barnen Jon och Jesper båda 30 år, styvdöttrarna Lisa och Sara och sju barnbarn

Bosatt i Krusboda

Jazzsångerska och artist

Lagar gärna mat och ordnar ständigt middagar, köper gärna råvaror på Mickes fisk och Köttboden, det hon saknar är en riktig ostaffär

Initierade jazzklubben i Tyresö tillsammans med sin man

Har en stor passion för allt som händer under vattenytan och har dykt och snorklat över hela jorden